

Σύλλογος Ερευνητών/Ερευνητριών και Εργαζομένων στην Έρευνα Ηρακλείου

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ: 2015
ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ: 2659
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ: 35/2015

blog: researchersheraklion.wordpress.com
e-mail: researchers.heraklion@gmail.com

Σύλλογος Ερευνητών/Ερευνητριών και Εργαζομένων στην Έρευνα Ηρακλείου

Το τελευταίο διάστημα, ολόκληρη η ανθρωπότητα είναι αντιμέτωπη με τον SARS-CoV-2 και την ασθένεια COVID-19. Η έλευση του κορωνοϊού στην Ελλάδα βρήκε το δημόσιο σύστημα υγείας αποδιοργανωμένο και ελλιπές (ασχοληθήκαμε με αυτό σε [προηγούμενη ανακοίνωσή μας](#)).

Δυστυχώς στην ίδια κατάσταση βρήκε και την ερευνητική κοινότητα. Η έλλειψη ενός **υποτυπώδους κεντρικού σχεδιασμού** για την πραγματοποίηση της έρευνας στην Ελλάδα, σε συνδυασμό με την **κρατική υποχρηματοδότηση**, έχουν ως αποτέλεσμα **το μεγαλύτερο ποσοστό της έρευνας να πραγματοποιείται με βάση τις ανάγκες της αγοράς**. Πιο συγκεκριμένα, τα εργαστήρια των βιοεπιστημών και των λοιπών θετικών επιστημών, στην προσπάθεια επιβίωσης τους κυνηγούν ανταγωνιστικά προγράμματα. **Κριτήριο πολλών ανταγωνιστικών προγραμμάτων είναι η πραγματοποιούμενη έρευνα να μπορεί να συνδεθεί με τις άμεσες ανάγκες της αγοράς**. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα **κάποιοι κλάδοι της επιστήμης**, παρότι είναι σημαντικοί για την κοινωνία, **από τη στιγμή που δε μπορούν να φέρουν άμεσο ή εγγυημένο κέρδος**, να βρίσκουν δύσκολα εξωτερικούς πόρους (ή να εξαρτώνται από την ελλιπή κρατική χρηματοδότηση) και **άρα να μην αναπτύσσονται επαρκώς**. Με αυτή τη λογική, **η έρευνα για τα λοιμώδη νοσήματα, στα οποία ανήκει η COVID-19, υποτιμάται καθώς αποτελεί υψηλό επενδυτικό ρίσκο**: το μεγαλύτερο κέρδος θα ανήκει στο εργαστήριο που θα κατασκευάσει πρώτο κάποιο εμβόλιο ή φάρμακο και στην εταιρία που θα το παρασκευάσει, ενώ τα υπόλοιπα εργαστήρια θα έρθουν απλά δεύτερα σε αυτόν τον άτυπο «αγώνα δρόμου» (ανεξάρτητα από το ότι τα επιστημονικά τους αποτελέσματα θα είναι εξίσου σημαντικά).

Η σύνδεση της έρευνας με τις εκάστοτε ανάγκες της αγοράς εγκυμονεί κινδύνους για την κοινωνία. Δυστυχώς, αυτή την τάση της έρευνας την έχει προπαγανδίσει και ο ίδιος ο πρωθυπουργός σε ομιλία του στο Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας, λέγοντας χαρακτηριστικά: *«διότι καμία έρευνα δεν επιτελεί τον κοινωνικό της προορισμό αν τα αποτελέσματά της δεν μετατρέπονται και σε καινοτόμες λύσεις. Μόνο τότε βελτιώνεται η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και, μαζί της, εξελίσσεται και η ευημερία των πολιτών»*. Ωστόσο, η σημασία της ολόπλευρης ανάπτυξης της επιστήμης, ανεξάρτητα από την λογική του κέρδους, **εμφανίζεται με τραγικό τρόπο στις σημερινές συνθήκες πανδημίας της COVID-19**. Πιο συγκεκριμένα, η μέχρι τώρα κατανόηση και κατ'έπείκταση αντιμετώπιση του ιού βασίζεται στη βασική έρευνα που πραγματοποιήθηκε από λίγα εργαστήρια στον κόσμο γύρω από τις προηγούμενες μορφές κορωνοϊού (SARS-CoV, MERS-CoV). **Και σίγουρα όλοι αναρωτιόμαστε, κατά πόσο καλύτερη θα ήταν η κατάσταση σήμερα, αν**

περισσότερη χρηματοδότηση και περισσότερα εργαστήρια είχαν εμπλακεί σε αυτή την έρευνα.

Οι συνθήκες έκτακτης ανάγκης που έχουν διαμορφωθεί ώστε να βρεθεί άμεσα η φαρμακευτική αγωγή αντιμετώπισης του ιού **έχουν επαναφέρει την έρευνα σε αυτό το πεδίο στην επικαιρότητα.** Ήδη αρκετά κράτη ενισχύουν την έρευνα προς αυτή την κατεύθυνση (π.χ. Καναδάς, Γαλλία, Ισπανία). **Δυστυχώς, η ελληνική κυβέρνηση δεν έχει πάρει κανένα μέτρο ώστε το ερευνητικό δυναμικό της χώρας και οι υποδομές του να εμπλακούν στην όλη διαδικασία.** Επίσης, χρηματοδοτεί τις ιδιωτικές κλινικές και τα ιδιωτικά εργαστήρια (με 30 εκ. ευρώ) για να πραγματοποιήσουν τα διαγνωστικά τεστ, ενώ κάτι τέτοιο θα μπορούσε να γίνει με πολύ λιγότερα χρήματα από ερευνητικά εργαστήρια των Ακαδημαϊκών και Ερευνητικών Ιδρυμάτων της χώρας. Δυστυχώς, βλέπουμε η κυβέρνηση να ενισχύει την ιδιωτική πρωτοβουλία στον τομέα της υγείας (εκτοξεύοντας την αποζημίωση των ΜΕΘ στα 1800 € την ημέρα στα ιδιωτικά νοσοκομεία), αφήνοντας ακάλυπτο το Εθνικό Σύστημα Υγείας (ΕΣΥ), ενώ προχωράει και στο πολύ σκληρό μέτρο της απαγόρευσης της κυκλοφορίας χωρίς να υπάρχει πραγματικός έλεγχος της εξάπλωσης του ιού, είτε λόγω στρατηγικής (σε αντίθεση με τις οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ), είτε λόγω έλλειψης αναλώσιμων για τα τεστ.

Σε αυτό το πλαίσιο, ως εργαζόμενοι και εργαζόμενες στην έρευνα, θεωρούμε ότι, έστω και τώρα, μπορεί και πρέπει να δοθεί από την ελληνική κυβέρνηση η δυνατότητα στους δημόσιους ερευνητικούς φορείς (Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα) να εμπλακούν ενεργά στην αντιμετώπιση και καταπολέμηση της COVID-19.

Από αυτή τη σκοπιά, προτείνουμε τα εξής:

1) Για την άμεση αντιμετώπιση της εξάπλωσης του κορωνοϊού **πρέπει να γίνουν μαζικά, δωρεάν τεστ σε όσους/όσες χρειάζεται** (εργαζόμενους πρώτης γραμμής, νοσούντες και επαφές αυτών), όπως άλλωστε είναι οι οδηγίες του ΠΟΥ. Είναι, επίσης, ένα σημαντικό βήμα για να **εξαχθούν ασφαλή επιστημονικά επιδημιολογικά συμπεράσματα** που θα κατευθυνθεί η έρευνα για την αντιμετώπιση του ιού. Για αυτό καλούμε την κυβέρνηση:

- **Να δώσει τη δυνατότητα στα ερευνητικά εργαστήρια να εμπλακούν στην πραγματοποίηση των τεστ.** Ο αναγκαίος εξοπλισμός που απαιτείται υπάρχει, οπότε με οργανωμένο τρόπο μπορούν να συγκροτηθούν δομές στα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα ή στα Ερευνητικά Κέντρα (ΕΚ) που θα συμβάλλουν στον τεράστιο όγκο δουλειάς που απαιτείται.
- **Να μη δοθούν 30 εκ. ευρώ στον ιδιωτικό τομέα για να πραγματοποιήσουν τα τεστ.** Αυτά τα χρήματα μπορούν και πρέπει να δοθούν στους δημόσιους φορείς Υγείας και Έρευνας. Πρέπει να επιταχθούν τα ιδιωτικά εργαστήρια (ιδιωτικές κλινικές, μικροβιολογικά/ βιοχημικά εργαστήρια). Η πραγματοποίηση των τεστ πρέπει να γίνεται οργανωμένα και δωρεάν για όσους/όσες το έχουν ανάγκη.
- **Εταιρείες που βρίσκονται εντός των Πανεπιστημίων ή και των ΕΚ που εμπλέκονται με την ανάπτυξη αντιδραστηρίων ή διαγνωστικών δοκιμασιών να επιταχθούν** ώστε να συμβάλουν στην ανάπτυξη και παραγωγή των απαραίτητων αντιδραστηρίων και υλικών και στην πραγματοποίηση ελέγχων.

2) **Στο πλαίσιο της ουσιαστικής αντιμετώπισης της νόσου, η επιστημονική**

κοινότητα πρέπει να εμπλακεί με όλα της τα μέσα. Δε θεωρούμε ότι η υπόθεση δημιουργίας του εμβολίου πρέπει να είναι μόνο υπόθεση κάποια ιδιωτικής φαρμακευτικής εταιρείας. Απεναντίας, θεωρούμε ότι η έρευνα που πραγματοποιείται στα Ακαδημαϊκά και Ερευνητικά Ιδρύματα μπορεί να συμβάλει περισσότερο στην αντιμετώπιση όχι μόνο του συγκεκριμένου τύπου κορωνοϊού, αλλά και άλλων λοιμωδών νοσημάτων που θα μπορούσαν να εξελιχθούν σε πανδημίες. **Τα Ακαδημαϊκά και Ερευνητικά Ιδρύματα της χώρας μας έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν τέτοια έρευνα.** Άλλωστε, η πολυδιαφημιζόμενη «αριστεία» αυτών βασίζεται στην εξαιρετική δουλειά που πραγματοποιούν τα ερευνητικά τους εργαστήρια, ενώ έχουν αναπτυχθεί αρκετές δομές ώστε να πραγματοποιείται έρευνα αιχμής. Για αυτό καλούμε την κυβέρνηση:

- **Να χρηματοδοτήσει τη δημιουργία και λειτουργία ενός ενιαίου, πανελλαδικού ερευνητικού προγράμματος,** με τη συμμετοχή των ερευνητικών και ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, χωρίς ανταγωνιστικά κριτήρια επιδιώκοντας: α) τη βαθύτερη κατανόηση του κορωνοϊού, β) την ανάπτυξη εμβολίου ή/και των φαρμακευτικών αγωγών που χρειάζονται, γ) τις επιδημιολογικές μελέτες αντιμετώπισης αυτών των κρίσεων, δ) κοινωνιολογικές μελέτες αντιμετώπισης των προβλημάτων που αναδείχθηκαν με την πανδημία, ε) οικονομικές και πολιτικές μελέτες για τις επιλογές που πάρθηκαν για την αντιμετώπισή της πανδημίας.
- **Τα δεδομένα και τα αποτελέσματα που θα προκύψουν να είναι ελεύθερα προσβάσιμα στην επιστημονική κοινότητα και στο λαό.** Τα αποτελέσματα που θα συμβάλουν στην ανάπτυξη θεραπευτικής αγωγής **να μη γίνουν προϊόντα πατέντας,** αλλά να είναι ανοιχτά για χρήση και περαιτέρω ανάπτυξη.
- Το συγκεκριμένο ερευνητικό πρόγραμμα **να μην ολοκληρωθεί με την ανακάλυψη της φαρμακευτικής αγωγής αλλά να συνεχιστεί,** ενισχύοντας την έρευνα σε αυτούς τους τομείς ώστε να είμαστε καλύτερα προετοιμασμένοι στο μέλλον για την επόμενη πανδημία.

Για την πραγματοποίηση των δύο πρώτων αιτημάτων, είναι αντιληπτό ότι χρειάζονται άμεσες προσλήψεις ερευνητικού προσωπικού όλων των βαθμίδων και ειδικοτήτων με πλήρη εργασιακά δικαιώματα.

3) Πέρα από το ερευνητικό κομμάτι για το οποίο συζητάμε, **δεν ξεχνάμε ότι για την άμεση και καλύτερη αντιμετώπιση της εξάπλωσης του κορωνοϊού αυτό που χρειάζεται πρώτα και κύρια είναι ένα ισχυρό σύστημα Δημόσιας Υγείας στο οποίο θα έχουν πρόσβαση όλοι οι πολίτες,** ανεξάρτητα από εθνικότητα και εισόδημα. Γι' αυτό καλούμε την κυβέρνηση να ενισχύσει με το απαραίτητο ανθρώπινο δυναμικό και εξοπλισμό τα δημόσια νοσοκομεία, να ανοίξει Μονάδες Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ) και να επιτάξει τα ιδιωτικά νοσοκομεία, όπως άλλωστε ήδη γίνεται σε άλλες χώρες (π.χ Ιρλανδία, Ισπανία).

Η γνώση και η έρευνα αποτελούν προϊόν συλλογικής εργασίας και στόχο πρέπει να έχουν τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ανθρώπων και την αρμονική συνύπαρξη τους με την φύση. **Ο ΣΕΕΕΗ αγωνίζεται για δημόσια έρευνα απαλλαγμένη από τα δεσμά του κέρδους, στραμμένη στις ανάγκες και το όφελος του λαού και της κοινωνίας.** Η περίοδος που βιώνουμε είναι πολύ κρίσιμη! Εμείς, ως εργαζόμενοι και εργαζόμενες στην Έρευνα, θέλουμε και μπορούμε να συνεισφέρουμε στην αντιμετώπιση της πανδημίας. **Καλούμε την Κυβέρνηση να μας δώσει τη δυνατότητα να μπορούμε και εμείς στην πρώτη γραμμή αυτής της μάχης στο πλευρό του Ιατρικού και Νοσηλευτικού Προσωπικού.**

Πηγή: Σύλλογος Ερευνητών/Ερευνητριών και Εργαζομένων στην Έρευνα Ηρακλείου